

Εισήγηση Χαράς Πόνη,

Πρωτοδίκης Δ.Δ

Η ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙ ΠΡΑΞΕΩΝ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΣΕ ΒΑΡΟΣ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ¹

Α. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΣΧΕΣΗΣ

1. Κατάσχεση κινητών εις χείρας του οφειλέτη (άρθρο 10 ΚΕΔΕ), παρουσιάζει ελάχιστο νομολογιακό ενδιαφέρον και διενεργείται με έγγραφη παραγγελία του Διευθυντή του Δημόσιου Ταμείου και σύνταξη έκθεσης κατάσχεσης, που υπογράφεται και επιδίδεται εντός τεσσάρων ημερών στον οφειλέτη και εντός οκτώ ημερών στον Ειρηνοδίκη του τόπου της κατάσχεσης. Μετά την επίδοση της έκθεσης κατάσχεσης επέρχεται στέρηση του δικαιώματος διάθεσης των κατασχεθέντων, η οποία είναι αυτοδικαίως άκυρη. Ακατάσχετα είναι τα πράγματα που προορίζονται προς το ζην (ως τέτοια νοούνται, ενόψει των σύγχρονων συνθηκών ζωής, η τηλεόραση και το κλιματιστικό) ή τα απαραίτητα για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας (όχι όμως τα αυτοκίνητα).

2. Κατάσχεση εις χείρας τρίτων (άρθρο 30 ΚΕΔΕ) των χρημάτων, καρπών ή των οφειλόμενων προς αυτό (έστω και απαιτήσεων του οφειλέτη κατά του τρίτου υπό αίρεση²), συντελείται με την σύνταξη του κατασχετηρίου εγγράφου και την κοινοποίησή του προς τον τρίτο και όχι στον οφειλέτη³. Με το κατασχετήριο ο τρίτο προσκαλείται και κατ' ουσίαν υποχρεούται είτε να καταθέσει τα κατασχεθέντα χρήματα είτε να παραδώσει ό, τι βρίσκεται στα χέρια του εντός προθεσμίας οκτώ ημερών από την κοινοποίηση του κατασχετηρίου, καθώς και ό,τι μέλλει να εισπράξει, καθώς από την κοινοποίηση και εφεξής δεν μπορεί να αποδώσει στον οφειλέτη τα κατασχεθέντα.

3. Κατάσχεση εις χείρας πιστωτικών ιδρυμάτων (άρθρο 30 Α ΚΕΔΕ⁴), με κοινοποίηση του κατασχετηρίου (μπορεί να περιέχει πολλούς οφειλέτες) στο κεντρικό κατάστημα ή σε οποιοδήποτε υποκατάστημα αυτών και επισύναψη πίνακα χρεών που μπορεί να αντικαθίσταται από την ταυτότητα οφειλής του κατασχετηρίου (μοναδικός κωδικός αριθμός ανά κατασχετήριο αίτημα που συνδέεται μονοσήμαντα με τον πίνακα)⁵. Κοινή δήλωση για όλους τους οφειλέτες με παραστατικό κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού τους για διάστημα τουλάχιστον πέντε (5) ημερών πριν την ημερομηνία επίδοσης του κατασχετηρίου εγγράφου και μιας ημέρας μετά από αυτήν. Ειδικότερα, η φορολογική αρχή ή το ΚΕΑΟ μπορεί να επιβάλλει κατάσχεση στα χέρια

¹ Η παρούσα αποτελεί γραπτή απόδοση της εισήγησης που πραγματοποιήθηκε σε ημερίδα της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών τον Νοέμβριο 2019.

² Ν. Πανταζής, ΚΕΔΕ (ερμηνεία κατ' άρθρο), Νομική Βιβλιοθήκη 2018, σελ. 108.

³ Σε αντίθεση με την κοινή κατάσχεση του ΚΠολΔικ, όπου επέρχεται με την παρέλευση πέντε (παλαιότερα οκτώ) ημερών από την επιβολή της (ΝΣΚ 253/2016).

⁴ Προστέθηκε με το άρθρο 67 παρ. 2 του ν. 3842/2010.

⁵ Άρθρο 11 παρ.1 του ν. 4484/2017.

οποιοδήποτε πιστωτικού ιδρύματος ως τρίτου, οποιασδήποτε κατάθεσης με κατασχετήριο έγγραφο που επιδίδεται στην έδρα του ή σε οποιοδήποτε κατάσταση του πιστωτικού ιδρύματος (ΚΠολΔ 983 παρ. 4, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 57 του ν 3994/2011). Η κοινοποίηση του κατασχετηρίου εγγράφου στον τρίτο (πιστωτικό ίδρυμα) έχει τα αποτελέσματα αυτοδίκαιης αναγκαστικής εκχώρησης (άρθρο 30 παρ. 3 ΚΕΔΕ) και ο τρίτος ή το πιστωτικό ίδρυμα, στα χέρια του οποίου έγινε η κατάσχεση, οφείλει να δηλώσει εντός οκτώ ημερών και, ειδικά για τα πιστωτικά ιδρύματα, οκτώ εργασίμων ημερών, στο Ειρηνοδικείο του τόπου του κατασχόντος με προφορική δήλωση ή στο διενεργήσαντα την κατάσχεση με κοινοποίηση αναφοράς, αν οφείλει τα αναφερόμενα στο κατασχετήριο χρήματα (άρθρο 32 παρ. 1 εδ. β ΚΕΔΕ⁶). Επί διαρκών σχέσεων, ο τρίτος πρέπει, αφενός μεν να προσδιορίζει το χρόνο παύσης του δεσμού του με τον καθού η εκτέλεση (οφειλέτη), αφετέρου δε οφείλει να εκτιμήσει και να εκθέσει όλα εκείνα τα ουσιώδη περιστατικά, που είναι ικανά να βοηθήσουν και προσανατολίσουν τον κατασχόντα στην ικανοποίηση απαίτησής του. Σε περίπτωση κατάσχεσης μέλλουσας απαίτησης, ο τρίτος οφείλει να παράσχει τη διαβεβαίωση, ότι θα παρακρατήσει οτιδήποτε προκύψει στο μέλλον υπέρ του καθού η κατάσχεση από την δικαιολόγο αιτία της οφειλής (ΑΠ 825/2018).

Σε περίπτωση που ο τρίτος δεν προβεί σε δήλωση ή προβεί σε εκπρόθεσμη δήλωση ή χωρίς την τήρηση των προϋποθέσεων του άρθρου 32 ΚΕΔΕ, λογίζεται οφειλέτης για το σύνολο της απαίτησης για την οποία επιβλήθηκε η κατάσχεση και όχι μόνο για την αξία των κατασχεθέντων που βρέθηκαν στα χέρια του, εκτός αν αποδείξει ότι δεν οφείλει στον καθού ή ότι η οφειλή του είναι μικρότερη από την απαίτηση του Δημοσίου, οπότε απαλλάσσεται ή ευθύνεται μέχρι του ύψους της οφειλής του (άρθρο 33 ΚΕΔΕ) του εν λόγω Κώδικα. Το μαχητό αυτό τεκμήριο δημιουργείται μόνο στις προαναφερόμενες τρεις περιπτώσεις του άρθρου 33 του Κ.Ε.Δ.Ε., όχι δε και στην περίπτωση της αρνητικής δήλωσης του τρίτου, κατά της οποίας ο επισπεύδων μπορεί να ασκήσει ανακοπή κατά το άρθρο 34 Κ.Ε.Δ.Ε. (εκδικαζόμενη κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 986 του Κ.Πολ.Δ., στο οποίο και παραπέμπει) και να ζητήσει την καταδίκη του τρίτου στην καταβολή του κατασχεθέντος ποσού (άρθρο 990 του Κ.Πολ.Δ.). Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να συγκροτηθεί νόμιμος τίτλος κατά του τρίτου, αποτελούμενος από το κατασχετήριο εις χείρας τρίτου, την έκθεση κοινοποίησης στον τρίτο και σχετική βεβαίωση περί μη υποβολής δήλωσης ή αντίγραφο της εκπροθέσμως ή μη νομοτύπως υποβληθείσας δήλωσης⁷ και δε νομιμοποιείται αυτομάτως να ασκήσει ανακοπή κατά της διενεργηθείσας κατάσχεσης.

Ειδικότερη μορφή της κατάσχεσης εις χείρας πιστωτικών ιδρυμάτων συνιστά η ηλεκτρονική κατάσχεση (άρθρο 30 Β ΚΕΔΕ), κατά την οποία οι κοινοποιήσεις τόσο του κατασχετηρίου όσο και της δήλωσης του τρίτου ενεργούνται μέσω μοναδικών διαμετακομιστικών κόμβων ηλεκτρονικής διασύνδεσης και επικοινωνίας και η μεν κοινοποίηση του κατασχετηρίου θεωρείται ότι συντελέστηκε κατά την ημερομηνία και ώρα αποστολής της ηλεκτρονικής βεβαίωσης παραλαβής του από το πιστωτικό ίδρυμα, μέσω του διαμετακομιστικού κόμβου που δηλώθηκε από αυτό, η δε επίδοση της δήλωσης του τρίτου θεωρείται ότι συντελέστηκε κατά την ημερομηνία και ώρα

⁶ Όπως προστέθηκε με την παράγραφο Α υποπαρ.5 άρθρου τρίτου του ν. 4254/2014.

⁷ ΔΠΘεσ 1805/2018, ΓνΝΣΚ 858/1992.

αποστολής της ηλεκτρονικής βεβαίωσης παραλαβής της, μέσω του διαμετακομιστικού κόμβου που δηλώθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο⁸.

Με την ΣτΕ 2080/2014 (1130/2017 κ.α.), την οποία υιοθέτησε και ο Άρειος Πάγος στις ιδιωτικού δικαίου διαφορές (ΑΠ 432/2017), κρίθηκε ότι δεν απαιτείται κοινοποίηση του κατασχετηρίου στον οφειλέτη. Ειδικότερα, κρίθηκε ότι με τις σχετικές διατάξεις οργανώνεται ένα συνεκτικό σύστημα είσπραξης δημοσίων εσόδων, με σκοπό το μεν να καθίσταται δυνατή και να μη ματαιώνεται η, συνταγματικώς άλλωστε επιβαλλομένη (άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος), είσπραξη των χρεών προς το Δημόσιο, με παράλληλη, όμως, έγκαιρη ενημέρωση του οφειλέτη του Δημοσίου, ο οποίος δύναται να ασκεί επικαίρως τα ένδικα βοηθήματα και μέσα που του παρέχει ο νόμος. Στο πλαίσιο αυτό, ο οφειλέτης του Δημοσίου (ή του ΕΦΚΑ) πληροφορείται με κοινοποίηση προς αυτόν της ταμειακής βεβαίωσης ή της ατομικής ειδοποίησης, τη νομιμότητα της οποίας μπορεί να αμφισβητήσει δικαστικώς, ότι υπάρχει πλέον εις βάρος του νόμιμος τίτλος και ότι έχει ήδη καταστεί οφειλέτης. Εννοείται ότι, χωρίς την κοινοποίηση αυτή, δεν μπορεί να χωρήσει εγκύρως η περαιτέρω διαδικασία (ΣτΕ 1566/2012, 4417/2011). Έννομη συνέπεια τούτου είναι το μεν ότι ο οφειλέτης γνωρίζει ευθέως εκ του νόμου (άρθρο 5 Κ.Ε.Δ.Ε.) πότε το βεβαιωμένο χρέος του καθίσταται ληξιπρόθεσμο, το δε, ευθέως πάλι εκ του νόμου (άρθρο 7 Κ.Ε.Δ.Ε.), ότι από την επομένη της ημέρας κατά την οποία το χρέος κατέστη ληξιπρόθεσμο, είναι δυνατή η λήψη εις βάρος του αναγκαστικών μέτρων για την είσπραξη του χρέους, ένα εκ των οποίων είναι και η κατάσχεση κινητών και απαιτήσεων του οφειλέτη του Δημοσίου εις χείρας τρίτου. Προς τούτο συντάσσεται κατασχετήριο έγγραφο, κοινοποιούμενο στον τρίτο και όχι στον οφειλέτη. Η μη κοινοποίηση στον οφειλέτη οφείλεται στον προφανή λόγο ότι, αν αυτός επληροφορείτο την επικειμένη λήψη του μέτρου, θα έσπευδε να εισπράξει από τον τρίτο τα οφειλόμενα σ' αυτόν χρήματα ή απαιτήσεις ή θα ανελάμβανε τα εις χείρας τρίτου κινητά του, με συνέπεια, βεβαίως, να καθίσταται αδύνατη η εξ αυτών ικανοποίηση της αξίωσης του Δημοσίου. Κατά παρόμοιο, άλλωστε, τρόπο οργανώνεται στον Κ.Ε.Δ.Ε. και η διαδικασία κατάσχεσης εις χείρας του ιδίου του οφειλέτη, που διενεργείται από δικαστικό επιμελητή, δυνάμενο να εισέρχεται και στην οικία του οφειλέτη χωρίς να προηγείται νέα κοινοποίηση σ' αυτόν για την επικειμένη κατάσχεση, για τον αυτό, προδήλως, λόγο. Εξάλλου, ο οφειλέτης δεν παραμένει ούτε κατά το στάδιο αυτό απροστάτευτος, αφού δύναται να ασκεί κατά των πράξεων της διαδικασίας κατάσχεσης, τις οποίες εκ των υστέρων πληροφορείται, την ανακοπή που προβλέπει το άρθρο 217 του Κ.Δ.Δ. και το άρθρο 73 παρ. 2 του Κ.Ε.Δ.Ε. για την περίπτωση αρξαμένης ήδη εκτέλεσης. Το όλο αυτό σύστημα διατηρεί μία δίκαιη ισορροπία ανάμεσα στην αξίωση του Δημοσίου να μπορεί να εισπράττει τα οφειλόμενα σε αυτό ποσά με αποτελεσματικό τρόπο και στην αξίωση του οφειλέτη για παροχή έγκαιρης και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, τόσο πριν όσο και μετά την κατάσχεση των οφειλομένων εις χείρας τρίτου. Συνεπώς, η μη πρόβλεψη στον νόμο και πρόσθετης υποχρέωσης για μία τρίτη, ενδιάμεση, κοινοποίηση προς τον οφειλέτη πριν από την ενεργοποίηση του δικαιώματος του Δημοσίου να λάβει εις βάρος του μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης δεν παραβιάζει συνταγματικές διατάξεις ούτε τη διάταξη του άρθρου 20 παρ. 2 του

---

⁸ Βλ. σχετ. την υπ' αριθ. Δ.ΕΙΣΠΡ. Β 1156479 ΕΞ 2015 (ΦΕΚ Β 2745 17.12.2015) απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων και την υπ' αριθ. Γ31/82 (ΦΕΚ Β' 417/24/03/2015) απόφαση του Διοικητή του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ, αντίστοιχα.

Συντάγματος, αφού καθιερύεται, πάντως, στον νόμο πλήρες και αποτελεσματικό σύστημα έννομης προστασίας του οφειλέτη του Δημοσίου. Στο πλαίσιο αυτό, λόγος ανακοπής κατά κατάσχεσης λόγω μη κοινοποίησης του κατασχετηρίου απορρίπτεται.

Από την προπαρατεθείσα νομολογία προκύπτει ότι για το νομότυπο της διαδικασίας της κατάσχεσης απαιτείται να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία συγκρότησης του νομίμου τίτλου και να έχει προηγηθεί η έκδοση και η περιέλευση, τελικώς, στον οφειλέτη ατομικής ειδοποίησης ή λειτουργικώς ισοδύναμου εγγράφου ή ηλεκτρονικής καταχώρισης σχετικής ένδειξης (πρβλ. ΣτΕ 2267/2016 επτ., 1477/2014, 844/2012, πρβλ. ΣτΕ 29/2013, 2711/2011 708/2008, 1639/2003 πρβλ. Σ.τ.Ε. 4357/2014, 4411/2011), διά της οποίας, πράγματι, αποκτά την ιδιότητα του οφειλέτη, πολλώ δε μάλλον στην περίπτωση που ευθύνεται ως αλληλεγγύως αλλά προσθέτως ευθυνόμενος⁹, στο στάδιο είσπραξης του αντίστοιχου χρέους, κατά της οποίας (ατομικής ειδοποίησης) να δύναται να προβάλει λόγους με τους οποίους να αμφισβητεί, νόμω και ουσία, τη γένεση της ευθύνης και οφειλής στο πρόσωπό του¹⁰. Έτσι, σε περίπτωση απευθείας - χωρίς προηγούμενη ατομική ειδοποίηση - κατάσχεσης ακίνητου (πρβλ. ΣτΕ 1623/2015, 3325/2014, 29/2013, 290/2011, 3084/2009, 635/2002) ή κινητού περιουσιακού στοιχείου του φερόμενου ως οφειλέτη τίθεται ζήτημα ελλείμματος δικαστικής προστασίας κατ' άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος, καθώς κινδυνεύει αυτός με πλήρη αιφνιδιασμό, ιδίως εάν πρόκειται για συνευθυνόμενο, που πιθανώς έχει προ πολλού παύσει την ενασχόλησή του με τα του νομικού προσώπου, εφόσον πάντως ο οφειλέτης επικαλεσθεί το γεγονός της μη περιέλευσης ή της μη έγκαιρης περιέλευσης σε αυτόν της ατομικής ειδοποίησης (ΣτΕ 1074/2017, 3325/2014, 29/2013, 2701,1806/2011, 1705/2008)¹¹. Στην περίπτωση αυτή, μάλιστα, υφίσταται προσβολή με το ίδιο δικόγραφο των πράξεων της ταμειακής βεβαίωσης και της κατάσχεσης, οι οποίες συμπροσβάλλονται παραδεκτώς λόγω συνάφειας¹² ή ακόμα και των καταλογιστικών πράξεων και της έκθεσης κατάσχεσης¹³. Το ίδιο ισχύει και για τους κληρονόμους προσώπου, στο όνομα

---

⁹ Άρθρο 31 Ν. 4321/2015 (νόμιμοι εκπρόσωποι, πρόεδροι, διαχειριστές, διευθύνοντες σύμβουλοι, εντεταλμένοι στη διοίκηση και εκκαθαριστές των νομικών προσώπων κατά τη διάρκεια λειτουργίας τους και κατά το χρόνο της διάλυσης ή συγχώνευσής τους προσωπικά των οφειλόμενων από αυτά φόρων ή ασφαλιστικών εισφορών κλπ. προς το Δημόσιο ή τον ΕΦΚΑ, ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσής τους (πρβλ. ΣτΕ 267/2018, 567/2014, 1028/2013).

¹⁰ ΣτΕ 1775/2018, 2267/2016, 4357, 1477/2014, 29/2013, 844/2012 κ.α.

¹¹ Έτσι ενδεικτικά ΔΕΦΑθ 1716/2019, ΔΠΘεσ 3325/2019, ΔΠΑθ 1958/2019, 4955/2019, 15264/2019, με την οποία μάλιστα κρίθηκε ότι θα πρέπει να προσκομίζεται αποδεικτικό της ηλεκτρονικής αποστολής της ατομικής ειδοποίησης στον οφειλέτη. Τούτο, όμως, δεν παρίσταται προδήλως βάσιμο ως λόγος αναστολής (ΔΠΘεσ 20/2019, 32/2019, ΔΠΑθ 1110/2018 κ.α.).

¹² ΔΠΑθ 15781/2019, ΔΠΧαλκ 552/2019 κ.α. και επί προσωρινής δικαστικής προστασίας ΔΠΑθ 577/2018, όπου και κρίθηκε προδήλως βάσιμη η ανακοπή λόγω ανάκλησης του νομίμου τίτλου που αποτέλεσε το έρεισμα της εκτέλεσης.

¹³ ΔΠΘεσ 4038/2019.

του οποίου εκδόθηκε και απεστάλη ατομική ειδοποίηση (ΔΠΛαμ 122/2019)¹⁴. Επίσης, ανέκυψε πρόβλημα με την επιβολή κατασχέσεων επί ακατάσχετων ειδών, ποσών ή λογαριασμών¹⁵.

Στο άρθρο 31 του ΚΕΔΕ, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με την παρ. 8α της υποπαρ. Δ1 του άρθρου 2 ν. 4336/2015 (Α' 94) ορίζεται ότι: «Εξαιρούνται της κατασχέσεως εις χείρας τρίτων: [...] (ε) Οι απαιτήσεις από από μισθούς, συντάξεις και κάθε είδους ασφαλιστικά βοηθήματα που καταβάλλονται περιοδικά, εφόσον το ποσό αυτών μηνιαίως είναι μικρότερο των χιλίων (1.000) ευρώ, στις περιπτώσεις δε που υπερβαίνει το ποσό αυτό επιτρέπεται η κατάσχεση επί του ενός δευτέρου (1/2) του υπερβάλλοντος του ποσού των χιλίων [1.000] ευρώ και μέχρι του ποσού των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ, καθώς και επί του συνόλου του υπερβάλλοντος ποσού των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ. (τα εδάφια στ και ζ καταργήθηκαν με το αυτό άρθρο και νόμο) 2. Καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα σε ατομικό ή κοινό λογαριασμό ... είναι ακατάσχετες μέχρι του ποσού των χιλίων διακοσίων πενήντα (1.250) ευρώ μηνιαίως για κάθε φυσικό πρόσωπο και σε ένα μόνο ίδρυμα. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου απαιτείται γνωστοποίηση από το φυσικό πρόσωπο ενός μοναδικού λογαριασμού, με υποβολή ηλεκτρονικής δήλωσης στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης. Εφόσον υπάρχει λογαριασμός περιοδικής πίστωσης μισθών, συντάξεων και ασφαλιστικών βοηθημάτων, γνωστοποιείται, αποκλειστικά και μόνο, ο λογαριασμός αυτός». Από τη γραμματική διατύπωση της διάταξης συνάγεται ότι η προστασία είναι ενιαία σε περίπτωση ενός λογαριασμού μισθοδοσίας κλπ., οπότε δηλώνεται αυτός ως ακατάσχετος, ενώ, σε περίπτωση που ο αιτών δεν λαμβάνει περιοδικώς καταβαλλόμενους μισθούς ή συντάξεις, προστατεύεται μόνο μέχρι του κατώτατου ακατάσχετου ποσού μηνιαίως σε οποιονδήποτε λογαριασμό τηρεί, ανεξαρτήτως της προέλευσης αυτού¹⁶. Σχετικώς έχει εκδοθεί, μεταξύ άλλων, η (πλέον πρόσφατη) γνωμοδότηση 179/2017 της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, σύμφωνα με την οποία η τράπεζα υποχρεούται να αναγάγει το σύνολο των κατατεθέντων ποσών, που αφορούν αναδρομικώς καταβαλλόμενες συντάξεις (ή μισθούς), σε μηνιαία καταβολή και να εφαρμόσει την προστατευτική ρήτρα του ακατάσχετου, όπως η σχετική διάταξη ίσχυε (στο ύψος δηλαδή του ακατάσχετου που οριζόταν) κατά το χρόνο γένεσης των απαιτήσεων.

Ως προς τα επιδόματα, αξίζει να αναφερθεί ότι το εξωϊδρυματικό επίδομα τετραπληγίας – παραπληγίας είναι ακατάσχετο όταν χορηγείται ως προνοιακό επίδομα σε ανασφάλιστους, σύμφωνα με το άρθρο 11 της Δ12α/ΓΠοικ68856/2202/2018 υπουργικής απόφασης (ΦΕΚ 5855 Β) («το ποσό προνοιακών παροχών σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία ... δεν κατάσχεται ούτε

---

¹⁴ Όπως έχει κριθεί, ταμειακή βεβαίωση γενόμενη μετά τον θάνατο του υπόχρεου, σε βάρος του οποίου είχε γεννηθεί η οφειλή, πρέπει να ενεργείται σε βάρος των κληρονόμων αυτού και με συγκεκριμένο για κάθε έναν από αυτούς προσδιορισμό του οφειλόμενου ποσού, διότι μόνον με τον τρόπο αυτό προσδιορίζεται το πρόσωπο του υποχρέου και το ύψος της υποχρέωσής του (πρβλ. ΣτΕ 1718/2013).

¹⁵ ΔΠΑΘ 4903/2018, ΔΠΠειρ 6114/2017 κ.α.

¹⁶ Σε περίπτωση συνδικαιούχου, θα πρέπει να δηλώσουν όλοι το λογαριασμό ως ακατάσχετο, αλλιώς η προστασία θα ισχύει μόνο για το 50% του διαθέσιμου υπολοίπου. Θα μπορεί π.χ. να γίνει κατάσχεση σε βάρος οφειλέτη συνδικαιούχου στο 50% του εκάστοτε διαθέσιμου υπολοίπου του λογαριασμού, έστω και αν αυτό αποτελεί εισόδημα του μη οφειλέτη, ενώ αν δηλωθεί και από τους δύο ο κάθε ένας θα έχει το κατώτατο εκ του νόμου ακατάσχετο.

συμψηφίζεται με ήδη βεβαιωμένα χρέη προς το Δήμόσιο») σε συνδυασμό με το άρθρο 1 περ. α αυτής και άρθρο 4 παρ. 1 περ. ε του ν. 4520/2018 (ΦΕΚ 30 Α), όχι όμως όταν χορηγείται σε ασφαλισμένους από ασφαλιστικούς φορείς. Στα ακατάσχετα προνοιακά επιδόματα περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η εισοδηματική ενίσχυση του Προγράμματος «Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης» (ΚΕΑ), το επίδομα ανεργίας του ΟΑΕΔ, το επίδομα θέρμανσης, η διατροφή ανήλικου τέκνου και τα έκτακτα βοηθήματα που χορηγούνται από Δήμους στους οικονομικά αδύναμους και πολύτεκνους σε εξαιρετικές περιπτώσεις (άρθρο 51 του ν. 4483/2017). Η Κεντρική Υπηρεσία του ΚΕΑΟ εξέδωσε έγγραφο (εγκύκλιο) προς όλες τις αρμόδιες Περιφερειακές Υπηρεσίες, με το οποίο καθιερώθηκε συγκεκριμένη διαδικασία για τον περιορισμό της κατάσχεσης από το ΚΕΑΟ και την επιστροφή των ακατάσχετων ποσών στον θιγόντα δικαιούχο, μετά από αίτησή του, συνοδευόμενη από ανάλογα δικαιολογητικά, αντιστοίχως με την ΠΟΛ της ΑΑΔΕ 1146/2017 (έγγραφο ΚΕΑΟ Γ36/04/127/23.3.2018). Εκεί επισημαίνεται ότι στην περίπτωση που διαπιστώνεται ότι έχει επιβληθεί κατάσχεση σε (ατομικό ή κοινό) τραπεζικό λογαριασμό (ανεξάρτητα από το αν έχει δηλωθεί ως ακατάσχετος ή όχι) επί καταθέσεων προερχομένων από καταβολή προνοιακού ή άλλου «κοινωνικού επιδόματος» ή βοηθήματος, η κατάσχεση περιορίζεται και αποδεσμεύεται το σύνολο του δεσμευθέντος ποσού.

4. Κατάσχεση ακινήτων (άρθρο 35 ΚΕΔΕ), επί κυριότητας ή άλλου εμπραγμάτου δικαιώματος. Σύμβαση έκθεσης κατάσχεσης¹⁷ και υποχρέωση υποβολής της στον Διευθυντή της ΔΟΥ και κοινοποίησης εντός τριών ημερών στον καθ' ου, οπότε και επέρχεται η απαγόρευση διάθεσης, τυχόν δε διάθεση είναι αυτοδικαίως άκυρη. Απαραίτητη προϋπόθεση για το κύρος της έκθεσης κατάσχεσης, βάσει της οποίας συντάσσεται εν συνεχεία το πρόγραμμα πλειστηριασμού, είναι να διαλαμβάνει στο σώμα της συνοπτική περιγραφή του κατασχεθέντος ακινήτου, μεταξύ άλλων, ως προς το είδος, τα όρια, τη θέση και την έκταση αυτού, με τρόπο ώστε να προσδιορίζεται ασφαλώς η ταυτότητά του. Συνεπώς, κάθε σχετική παράλειψη ή ατέλεια της έκθεσης κατάσχεσης δεν επιφέρει την ακυρότητά της, αρκεί, όμως, η περιγραφή του ακινήτου να μην καταλείπει αμφιβολίες ως προς την (νομική και πραγματική) ταυτότητά του και να μην δημιουργεί εσφαλμένες εντυπώσεις στους υποψήφιους πλειοδότες, οι οποίες είτε θα τους αποτρέψουν από τη συμμετοχή τους στον πλειστηριασμό, είτε θα οδηγήσουν σε μειωμένες κατά ποσό πλειοδοσίες. Στην τελευταία περίπτωση, το Δικαστήριο μπορεί να κηρύξει άκυρη την έκθεση κατάσχεσης, εάν κρίνει ότι επήλθε στον καθ' ου η εκτέλεση βλάβη, μη δυνάμενη να επανορθωθεί διαφορετικά, παρά μόνο με την κήρυξη της ακυρότητας. Ως βλάβη δε, νοείται εν προκειμένω όχι μόνο η καθαρά δικονομική, ήτοι ο αποκλεισμός ή η δυσχέρεια ασκήσεως δικονομικών δικαιωμάτων και εξουσιών, αλλά και η περιουσιακή, συνισταμένη στη ματαίωση της δυνατότητας επίτευξης μεγαλύτερου πλειστηριάσματος¹⁸.

---

¹⁷ Απαιτείται μετάβαση στον τόπο του ακινήτου, καθόσον η περιγραφή του πρέπει να ανταποκρίνεται στον χρόνο σύμβασης της έκθεσης.

¹⁸ ΔΕΦΑΘ 1683/2019, 2513/2018, 5168/2017 κ.α., ΔΕΦΤριπ 32/2019, ΔΕΦΠει 2096/2018, πρβλ. ΣτΕ 2490/2008. Τέτοια πλημμελής περιγραφή, για παράδειγμα, συνιστά η παράλειψη αναφοράς του εμβαδού του ακινήτου, ή κτισμάτων (αποθήκης) επί οικοπέδου, ή του είδους του εμπραγμάτου δικαιώματος (πχ ψιλή ή εξ αδιαιρέτου κυριότητα). Επίσης, τα όργανα της αναγκαστικής εκτέλεσης δεσμεύονται από τις υφιστάμενες κτηματολογικές εγγραφές και κατά την περιγραφή του κατασχεθέντος ακινήτου δε μπορούν

Ένα ζήτημα που ανακύπτει είναι η δυνατότητα προβολής του λόγου της πλημμελούς περιγραφής του ακινήτου στην έκθεση κατάσχεσης - η οποία μεταφέρεται αυτούσια στο σώμα του προγράμματος πλειστηριασμού, κατ' άρθρο 41 παρ. 1 του Κ.Ε.Δ.Ε. - το πρώτον με ανακοπή κατά του προγράμματος πλειστηριασμού. Με δεδομένο ότι η περιγραφή αποτελεί ουσιώδες στοιχείο (και) του περιεχομένου του προγράμματος πλειστηριασμού και άρα αφορά στο περιεχόμενο και κατά συνέπεια στο κύρος του και όχι μόνο στη νομιμότητα της κατασχετήριας έκθεσης, ήτοι της προηγούμενης πράξης εκτέλεσης, έχει κριθεί το παραδεκτό της προβολής του σχετικού λόγου¹⁹. Τέλος, κατ' άρθρα 36 και 39 ΚΕΔΕ, όπως η παρ. 6 του άρθρου 39 προστέθηκε με την παρ.3 του άρθρου 67 του ν. 3842/2010, προκύπτει ότι ο κατάσχεων ορίζει, σύμφωνα με τη δική του εκτίμηση, την αξία του κατασχεμένου ακινήτου – η οποία αποτελεί υποχρεωτικό περιεχόμενο της έκθεσης κατάσχεσης - η δε αντικειμενική αξία αποτελεί το όριο, κάτω από το οποίο δεν μπορεί να ορισθεί τιμή πρώτης προσφοράς²⁰. Η τιμή της πρώτης προσφοράς δεν είναι υποχρεωτικό να συμπεριλαμβάνεται στην έκθεση κατάσχεσης, όπως προκύπτει από το συνδυασμό των άρθρων 36 παρ. 1 και 39 παρ. 1 ΚΕΔΕ²¹.

Δεν αντίκειται στο Σύνταγμα η κατάσχεση της μοναδικής κατοικίας του οφειλέτη, εφόσον δεν αποδεικνύει ότι διαθέτει άλλο περιουσιακό στοιχείο, που να καλύπτει πλήρως την ένδικη απαίτηση του καθ'ού²².

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Δεν απαιτείται προηγούμενη ακρόαση για τη λήψη μέτρου εκτέλεσης (ΣτΕ 359/2018), σε κάθε δε περίπτωση η επιβολή κατάσχεσης μετά την έκδοση ταμειακής βεβαίωσης διενεργείται κατά δέσμια αρμοδιότητα και βάσει αντικειμενικών δεδομένων (πρβλ. ΣτΕ 1607/2015 σκ. 7, 1162/2010 σκ. 7 κ.α.)

Δεν επιτρέπεται η λήψη μέτρων εκτέλεσης κατά τη διάρκεια προσωρινής διαταγής ή δικαστικής αναστολής της πράξης ταμειακής βεβαίωσης ή ατομικής ειδοποίησης (ΣτΕ 2254/2016, ΔΕΦΘ 231/2017).

Β. ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑΚΟΠΗΣ ΚΑΤΑ ΚΑΤΑΣΧΕΤΗΡΙΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

1. ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

Με την 1/2019 απόφαση του ΑΕΔ κρίθηκε ότι σε περίπτωση κατάσχεσης εις χείρας τρίτου, όπου τρίτος είναι το Δημόσιο [ή ν.π.δ.δ.], κρίσιμο στοιχείο για τον καθορισμό της δικαιοδοσίας, είναι

να παρεκκλίνουν από τα δεδομένα των κτηματολογικών εγγραφών, καθ' όσον αυτές μέχρι την ανατροπή τους με αμετάκλητη δικαστική απόφαση τεκμαίρονται νόμιμες.

¹⁹ ΔΕΦΠειρ 2096/2018, ΔΕΦΘεσ 535/2017 και ΔΕΦΠειρ 2459/2017 (σιωπηρώς, εφόσον εξετάστηκε σχετικός λόγος).

²⁰ Συνεπώς, αλυσιτελώς προβάλλεται η παράλειψη μνείας της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου στην έκθεση κατάσχεσης, εφόσον ο ανακόπτων δεν επικαλείται ότι η ορισθείσα στην έκθεση κατάσχεσης τιμή πρώτης προσφοράς υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας (ΔΕΦΛαρ 320/2018).

²¹ ΔΠΠειρ 1657/2017.

²² ΔΕΦΠειρ 1619/2016, ΔΠΘεσ 1540/2019, ΔΠΠειρ 3435/2017.

όχι η τυχόν αστική φύση της απαίτησης του επισπεύδοντος δανειστή κατά του οφειλέτη του, της οποίας τελικά επιδιώκεται η ικανοποίηση μέσω της κατάσχεσης στα χέρια τρίτου, αφού αυτή δεν είναι η επίδικη, αλλά η φύση της απαίτησης που κατασχέθηκε, δηλαδή η φύση της υποκείμενης σχέσης μεταξύ τρίτου και καθ'ού η εκτέλεση (αρχικού οφειλέτη του επισπεύδοντος την εκτέλεση), εφόσον αυτή τίθεται σε αμφισβήτηση με την άσκηση της ανακοπής, δεδομένου ότι η ανακοπή κατά της δήλωσης του τρίτου που ασκήθηκε δυνάμει του άρθρου 986 ΚΠολΔ επέχει κατ' ουσίαν θέση αγωγής του αρχικού οφειλέτη (και δανειστή του τρίτου) κατά του τρίτου²³.

Με την ΑΕΔ 1/1991 είχε διαφοροποιηθεί η σχέση τρίτου και οφειλέτη από την σχέση του οφειλέτη με το επισπεύδον Δημόσιο, καθώς είχε κριθεί ότι η διαφορά που δημιουργείται από την άσκηση ανακοπής του τρίτου κατά κατάσχεσης, με την οποία θίγονται εμπράγματα επί του ακινήτου δικαιώματά του, φέρει τα χαρακτηριστικά στοιχεία της ιδιωτικής διαφοράς, χωρίς να ασκεί επιρροή η υποκείμενη σχέση, επί της οποίας ερείδεται η εκτέλεση. Ήδη με το άρθρο 74 ΚΕΔΕ, όπως αντικαταστάθηκε με την περ. η' του άρθρου 18 του ν.2948/2001, προβλέπεται δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων επί ανακοπής κατά διοικητικής εκτέλεσης ασκούμενη από τρίτο, επικαλούμενο την προσβολή του δικαιώματος της κυριότητάς του επί του αντικειμένου της εκτέλεσης. Περαιτέρω, επί της ανακοπής του επισπεύδοντος Δημοσίου και, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, και του ΕΦΚΑ, καίτοι η διάταξη του άρθρου 34 ΚΕΔΕ αναφέρεται μόνο «στον Διευθυντή του Δημόσιου Ταμείου» (πλέον Δ.Ο.Υ.) κατά της αρνητικής δήλωσης τρίτου (άρθρο 32 ΚΕΔΕ), κρίσιμο στοιχείο για τον καθορισμό της δικαιοδοσίας αποτελεί η φύση της απαίτησης του οφειλέτη του Δημοσίου κατά του τρίτου, στα χέρια του οποίου διενεργείται η κατάσχεση (οπότε αν διέπεται από το δημόσιο δίκαιο, δικαιοδοσία έχουν τα διοικητικά δικαστήρια), ενώ δεν ασκεί επιρροή η φύση της - αποτελούσας το θεμέλιο της εκτέλεσης -έννομης σχέσης που συνδέει το Δημόσιο με τον οφειλέτη του. Ομοίως και σε περίπτωση ανακοπής του τρίτου κατά πράξης της ταμειακής βεβαίωσης σε βάρος του του συνόλου των κατασχεθέντων ποσών (οφειλέτη του Δημοσίου) λόγω μη υποβολής από αυτόν νομοτύπως της δήλωσης του άρθρου 32 ΚΕΔΕ, δικαιοδοσία έχουν τα πολιτικά δικαστήρια, αφού αντικείμενο της ανακοπής είναι η ύπαρξη και η έκταση της οφειλής του τρίτου προς τον οφειλέτη του Δημοσίου, που είναι ιδιωτικού δικαίου, και δεν ασκεί επιρροή αν η απώτερη υποκείμενη σχέση, στην οποία ερείδεται ο νόμιμος τίτλος, είναι σχέση δημοσίου δικαίου²⁴. Η διατύπωση, εξάλλου, στο προπαρατεθέν άρθρο 33 του Κ.Ε.Δ.Ε., του κανόνα ότι ο τρίτος που δεν υπέβαλε τη σχετική δήλωση λογίζεται ως οφειλέτης του Δημοσίου δεν τρέπει την εν λόγω ιδιωτικού δικαίου σχέση σε σχέση δημοσίου δικαίου, αλλά απλώς καθιστά τον τρίτο οφειλέτη του Δημοσίου από σχέση ιδιωτικού δικαίου²⁵. Άμεση δικονομική συνέπεια της ανωτέρω διάκρισης είναι ότι η δυνατότητα άσκησης ανακοπής διέπεται από το άρθρο 73 ΚΕΔΕ και καθίσταται απρόθεσμη,

---

²³ Βλ. Α.Π. 325/2008, πρβλ. Α.Ε.Δ. 1/1991, ΣτΕ 48/2014 επτ., 1490/1993, 2391/2014, 3778/2015, Α.Π. 161/2011, 884/2010, 1182/2009, 73, 10/1995.

²⁴ ΣτΕ Ολ. 759/2018.

²⁵ ΣτΕ 48/2014 επτ., 3778/2015.

καθώς δεν εφαρμόζεται το άρθρο 217 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, η δε διαφορετική δικονομική αντιμετώπιση δεν αντίκειται στην αρχή της ισότητας²⁶.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

Προς αντιμετώπιση των προβλημάτων που ανέκυψαν σε σχέση με την κατά τόπο αρμοδιότητα του δικαστηρίου της ανακοπής κατά κατάσχεσης εις χείρας πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς δεν ήταν σαφές ποιο ήταν το δικαστήριο του τόπου της εκτέλεσης, με το άρθρο 25 παρ. 8 του ν. 4509/2017 προστέθηκε εδάφιο στο άρθρο 218 ΚΔΔικ, με το οποίο ορίζεται ως αρμόδιο το Δικαστήριο του τόπου της κατοικίας του οφειλέτη.

2. ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ

Εφαρμογή για κοινοποιήσεις του άρθρου 84 του ΚΕΔΕ, που παραπέμπει στον ΚΠολΔικ, καθώς ο ΚΔΔικ δεν περιλαμβάνει ρύθμιση για την επίδοση πράξεων της διαδικασίας της διοικητικής εκτέλεσης πριν από την άσκηση ένδικου βοηθήματος κατ' αυτών και συνεπώς οι ανωτέρω διατάξεις εξακολουθούν να ισχύουν, δεδομένου ότι με το άρθρο 285 παρ. 1 ΚΔΔικ καταργήθηκαν μόνον οι διατάξεις που αφορούν θέματα ρυθμιζόμενα από αυτόν (ΣτΕ 2934/2010, 241/2008). Εκκίνηση της τριακονθήμερης προθεσμίας από την κοινοποίηση σύμφωνα με τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (άρθρο 84 ΚΕΔΕ).

Ειδικότερα σε περίπτωση που δεν βρεθεί ο καθ' ου η επίδοση, για να θεωρηθεί νόμιμη η επίδοση με θυροκόλληση απαιτείται να τηρηθούν οι διατυπώσεις που επιβάλλονται από τα εδάφια β' και γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 128 του ΚΠολΔικ, δηλαδή να γίνει, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις διατάξεις αυτές, εγχείριση απλού αντιγράφου του εγγράφου που θυροκολλήθηκε στον προϊστάμενο του αστυνομικού τμήματος ή, συντρεχουσών των νόμιμων προϋποθέσεων, στα λοιπά αναφερόμενα στις διατάξεις αυτές όργανα, το αργότερο την επόμενη της θυροκόλλησης εργάσιμη ημέρα, καθώς και έγγραφη ειδοποίηση, με τα προβλεπόμενα από το νόμο στοιχεία, ταχυδρομικώς με απόδειξη στο νομικό πρόσωπο το αργότερο την επόμενη της εγχείρισης εργάσιμη ημέρα. Για την πιστοποίηση των προαναφερθεισών ενεργειών πρέπει να καταχωρίζεται από τον επιδίδοντα, κάτω από την επιδοτήρια έκθεση που συντάσσεται και υπογράφεται από αυτόν, αφενός μεν απόδειξη για την εγχείριση του ανωτέρω αντιγράφου, που υπογράφεται και σφραγίζεται από τον παραλαβόντα, αφετέρου δε βεβαίωση για την γενόμενη ταχυδρομική ειδοποίηση, που υπογράφεται ομοίως από τον υπάλληλο που την παρέλαβε (πρβλ. ΣτΕ 2699/2017, 210/2016, 2258/2014, 4592/2011, 3539/2006). Έτσι, η επίδοση θεωρείται ότι συντελέστηκε με τη θυροκόλληση (ΣτΕ 641/2018). Όμως, στην περίπτωση που οι ως άνω μετά τη θυροκόλληση ενέργειες δεν λάβουν χώρα μέσα στις ως άνω προθεσμίες, ο Άρειος Πάγος έχει διατυπώσει δύο απόψεις: α) ότι η επίδοση του εγγράφου ολοκληρώνεται από την ενέργεια και της τελευταίας από τις εν λόγω πράξεις (ΑΠ 833/2000, 133/1998, 574/1996, ΕφΠειρ 72/2017, ΕφΑθ 3903/2009) ή β) ότι η επίδοση θεωρείται ότι συντελέστηκε με τη θυροκόλληση του εγγράφου υπό την προϋπόθεση ότι έγιναν οι λοιπές οριζόμενες στο νόμο ενέργειες (παράδοση στο αστυνομικό τμήμα και ταχυδρόμηση έγγραφης ειδοποίησης). Εάν αυτές συντελεστούν μεν,

---

²⁶ ΑΠ 139/2018.

αλλά μετά την παρέλευση της προαναφερθείσας προθεσμίας, η επίδοση θεωρείται ότι δεν έχει συντελεσθεί (ΑΠ 831/2008, 227/2007, 903/2007, 753/2004, 1460/2000). Εάν, τέλος, δεν πραγματοποιήθηκαν ουδόλως οι σχετικές ενέργειες, η επίδοση δεν θεωρείται ότι συντελέστηκε (ΔΕΦΑΘ 5565/2017, ΔΕΦΘεσ 2818/2014)²⁷.

Ειδικά για πρόσωπα αγνώστου διαμονής εφαρμόζονται τα άρθρα 134-136 ΚΠολΔ, σύμφωνα με τα οποία η επίδοση των εγγράφων που αφορούν την εκτέλεση θεωρείται ότι συντελέστηκε με μόνη την παράδοση αυτών στον εισαγγελέα πρωτοδικών, στην περιφέρεια του οποίου γίνεται η εκτέλεση (ΔΕΦΘεσ 231/2017, πρβλ. ΑΠ 111/2015, 1083/2013, 825/2012 κ.α.), προκειμένου δε να χωρήσει εγκύρως επίδοση πράξης της διοικητικής εκτέλεσης στον οφειλέτη, ως αγνώστου διαμονής, πρέπει να βεβαιώνεται από το δικαστικό επιμελητή ή το αρμόδιο για τη διενέργεια της επιδόσεως όργανο ότι καταβλήθηκε κάθε προσπάθεια για την ανεύρεση του προς τον κοινοποίηση και ότι αυτός δεν βρέθηκε τελικά και επομένως, ότι είναι πράγματι άγνωστης διαμονής²⁸.

Επί του ζητήματος εάν στις διαφορές του ΚΕΔΕ εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 25 παρ. 3 του ν. 3610/2007 για αναστολή των προθεσμιών μόνο από 1 έως 31 Αυγούστου ειδικώς για τις φορολογικές διαφορές, με την ΣτΕ 1040/2016 κρίθηκε ότι η διάταξη αυτή, ως εισάγουσα εξαιρετική ρύθμιση, ερμηνεύεται στενώς, δεδομένου δε ότι μνημονεύει μόνον τις φορολογικές και τελωνειακές διαφορές, όχι δε και τις διαφορές που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης του Δημοσίου, και δεν εφαρμόζεται στις διαφορές αυτές, οι οποίες μπορεί να έχουν άλλη αιτία, χωρίς όμως να διευκρινιστεί εάν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που η υποκείμενη σχέση είναι φορολογικού δικαίου. Με την ΔΕΦΘεσ 231/2017 κρίθηκε ότι δεν εφαρμόζεται η διάταξη (άρα κανονική αναστολή προθεσμίας κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών), με παραπομπή στην απόφαση αυτή. Κατά πλειοψηφία η νομολογία ακολούθησε την αντίθετη (αυστηρή) άποψη, με παραπομπή στην ΣτΕ Ε.Α. 215-7/2016 (έτσι ΔΕΦΘεσ 3627/2019 και ΔΕΦΑΘ 3627/2019, 1006/2019, 929/2019 κ.α.).

Εφόσον το κατασχετήριο έγγραφο (έκθεση αναγκαστικής κατάσχεσης), με το οποίο επιβάλλεται αναγκαστική κατάσχεση εις χείρας τραπεζικών ιδρυμάτων, δεν κοινοποιείται, κατά το νόμο, στον οφειλέτη, ώστε η ημέρα που έπεται της κοινοποίησης να αποτελεί την αφετηρία της τριακονθήμερης προθεσμίας άσκησης της, κατ' άρθρο 217 του Κ.Δ.Δ., ανακοπής κατ' αυτού, αλλά αντιθέτως, κοινοποιείται, για τους λόγους που προεκτέθηκαν, μόνο στο τραπεζικό ίδρυμα, η εν λόγω τριακονθήμερη προθεσμία αρχίζει από την αποδεδειγμένη πλήρη γνώση του περιεχομένου του κατασχετηρίου εγγράφου από τον οφειλέτη. Για τον προσδιορισμό, δε, της έναρξης της προθεσμίας άσκησης της ανακοπής, αναζητείται από το Δικαστήριο το χρονικό σημείο κατά το οποίο ο ανακόπτων έλαβε πλήρη γνώση της επιβληθείσας σε βάρος των

²⁷ πρβλ. ΣτΕ 2699/2017, 241/2008.

²⁸ ΣτΕ 241/2008 (και περαιτέρω για την επίδοση επί αιτήσεων αναίρεσης κατά τον ΚΠολΔικ 59/2019, 2510/2017, 1925/2016 κ.α.), με την οποία κρίθηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δεν κοινοποιήθηκε εγκύρως το πρόγραμμα πλειστηριασμού, μπορεί ο οφειλέτης να ανακόψει τον πλειστηριασμό, χωρίς να χρειάζεται ειδική επίκληση βλάβης που επήλθε σ' αυτόν και δεν μπορεί να επανορθωθεί παρά μόνο με την κήρυξη της ακυρότητας του πλειστηριασμού. Η κρίση αυτή δεν επαναλήφθηκε.

τραπεζικών του λογαριασμών αναγκαστικής κατάσχεσης. Το δε συγκεκριμένο χρονικό σημείο της πλήρους γνώσης της εν λόγω αναγκαστικής κατάσχεσης προκύπτει κατ' εκτίμηση των ειδικότερων περιστάσεων και του πραγματικού της κάθε υπόθεσης (πρβλ. ΣτΕ 1815/2016, 3314/2015, 3224, 2716/2014, 3836/2013, 271/2008, 1038/1995). Εξάλλου, η υποβολή κάθε είδους αίτησης προς τη Διοίκηση, στην οποία (αίτηση) περιγράφεται η επιβληθείσα κατάσχεση, κατά το κύριο περιεχόμενό της, επιτρέπει τη συναγωγή τεκμηρίου για την πλήρη γνώση της πράξης κατάσχεσης (πρβλ. ΣτΕ 3700/2011, 3648/2009, 2128/2006 7μ., 809/2005, 2145/1994), σε συνδυασμό και με το εύλογο ενδιαφέρον του ανακόπτοντος (πρβλ. ΣτΕ 673/2010 Ολομ., 1793, 17/2009) ως προς την παρακολούθηση των στοιχείων που αφορούν την περιουσιακή του κατάσταση, μεταξύ των οποίων (στοιχείων) συγκαταλέγονται και οι τραπεζικοί του λογαριασμοί (πρβλ. ΣτΕ 2167/2010). Εξάλλου, ενόψει του ότι η έκθεση αναγκαστικής κατάσχεσης εις χείρας τραπεζικού ιδρύματος δεν είναι κοινοποιητέα στον οφειλέτη, ώστε αυτός να λάβει πλήρη γνώση του ακριβούς περιεχομένου της, για τη θεμελίωση της έννοιας της «πλήρους γνώσης» κατά την έννοια του 220 παρ. 1 εδ. α' του Κ.Δ.Δ., αρκεί η γνώση ορισμένων κρίσιμων στοιχείων από τα οποία ο οφειλέτης μπορεί να διαπιστώσει ότι θίγεται έννομο συμφέρον του και όχι η γνώση της συγκεκριμένης έκθεσης κατ' αριθμό και κατ' ακριβές περιεχόμενο²⁹. Εφόσον δεν προκύπτει προγενέστερη γνώση, η ανακοπή θεωρείται εμπρόθεσμη³⁰.

Γ. ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΟΥΣΙΑΣ

Στο άρθρο 224 ΚΔΔικ ορίζεται ότι: «1. Το δικαστήριο ελέγχει την προσβαλλόμενη πράξη κατά το νόμο και την ουσία, στα όρια της ανακοπής, τα οποία προσδιορίζονται από τους λόγους και το αίτημά της. 2. Κατ' εξαίρεση, ο κατά το νόμο έλεγχος της προσβαλλόμενης πράξης χωρεί και αυτεπαγγέλτως, εκτεινόμενος στο σύνολό της, προκειμένου να διακριβωθεί: α) αν η πράξη έχει εκδοθεί από αναρμόδιο όργανο, ή β) αν υπάρχει παράβαση δεδικασμένου. 3. Κατά τον έλεγχο του κύρους των προσβαλλόμενων με την ανακοπή πράξεων της εκτέλεσης, δεν επιτρέπεται ο παρεμπίπτων έλεγχος της νομιμότητας προηγούμενων πράξεων της εκτέλεσης. 4. ... 5. Ισχυρισμοί, που αφορούν την απόσβεση της απαίτησης για την ικανοποίηση της οποίας επισπεύδεται η εκτέλεση, μπορούν να προβάλλονται με την ευκαιρία άσκησης ανακοπής κατά της πράξης ταμειακής βεβαίωσης ή οποιασδήποτε πράξης εκτέλεσης, πρέπει δε να αποδεικνύονται αμέσως». Με τις ανωτέρω διατάξεις καθιερώνεται η κατά στάδια προσβολή των πράξεων της εκτελεστικής διαδικασίας, απαγορεύεται δηλαδή ο παρεμπίπτων έλεγχος της νομιμότητας προηγούμενης πράξης, κατά τον έλεγχο που διενεργείται εξ αφορμής της προσβολής επόμενης πράξης της διαδικασίας εκτέλεσης. Επιτρέπεται μόνο ο έλεγχος της συγκεκριμένης πράξης της εκτέλεσης που προσβάλλεται, χωρίς ο έλεγχος αυτός να μπορεί να επεκταθεί στις προηγούμενες, ακόμη και εάν αυτές αποτελούν προϋπόθεση για την έκδοση της προσβαλλομένης. Κατ' εξαίρεση όμως, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 224 του

---

²⁹ ΔΠΠατρ 1277/2019, ΔΠΗρ 1646/2018. Ενδεικτικά, συνάγεται γνώση από την υποβολή αιτήματος περιορισμού της κατάσχεσης στην τράπεζα, την άσκηση αίτησης αναστολής κατά της κατάσχεσης κλπ. Βλ. όμως και ΔΕΦΑΘ 1716/2019, ΔΠΑΘ 15264/2019 κ.α., κατά τις οποίες η αίτηση ρύθμισης δεν συνιστά στοιχείο από το οποίο δύναται να συναχθεί η πλήρης γνώση της διαδικασίας εκτέλεσης.

³⁰ ΔΠΑΘ 13175/2019.

ΚΔιοικΔικ, εξετάζεται, σε οποιοδήποτε στάδιο και αν προβληθεί, ισχυρισμός που αφορά την κάθε μορφής απόσβεση της οφειλής, στην οποία περιλαμβάνεται η εξόφληση και η παραγραφή, εφόσον αποδεικνύεται αμέσως³¹ (ΣτΕ 392/2017, 3494/2014, 3344/2008 κ.α.), υπό την επιφύλαξη, πάντως, ότι το καθ' ύλη αρμόδιο δικαστήριο δεν έχει ήδη κρίνει το κατ' ουσίαν βάσιμο της οφειλής και την τυχόν παραγραφή αυτής (ΣτΕ 1980/2009, ΔΕΦΤριπ 133/2019). Στην εν λόγω ρύθμιση εμπίπτει και η έλλειψη ευθύνης φυσικού προσώπου που έχει μία εκ των υπό του άρθρου 115 του ν. 2238/1994 αναφερομένων ιδιοτήτων για οφειλή του νομικού προσώπου προς το Ελληνικό Δημόσιο³². Συνεπώς, ζητήματα που αφορούν την οριστικοποίηση του τίτλου βεβαίωσης και το κύρος της διαδικασίας διενέργειας της ταμειακής βεβαίωσης του εσόδου, δεν μπορούν να τεθούν το πρώτον κατά τον έλεγχο του κύρους της διαδικασίας της αναγκαστικής κατάσχεσης (ΣτΕ 3115/2017, ΔΕΦΤριπ 708/2017). Ως παραγραφή δυνάμενη να προβληθεί σε κάθε στάδιο της διοικητικής εκτέλεσης νοείται, κατά τη γνώμη μας, η παραγραφή του δικαιώματος του Δημοσίου να προβεί στην ταμειακή βεβαίωση και όχι σε επιβολή του φόρου, προστίμου ή εισφοράς, δηλαδή σε έκδοση της καταλογιστικής πράξης. Τούτο δε, διότι η δεύτερη αυτή παραγραφή δύναται και πρέπει να προβληθεί με την άσκηση προσφυγής κατά της καταλογιστικής πράξης, εφόσον δε παραλειφθεί, καλύπτεται από το δεδικασμένο. Αυτόθρορο συνέπεια της παραδοχής αυτής είναι ότι κατ' εξαίρεση μπορεί να προβληθεί από τους συνευθυνόμενους, εφόσον οι καταλογιστικές δεν είναι κοινοποιητές σ' αυτούς και λαμβάνουν γνώση το πρώτον της οφειλής με την ατομική ειδοποίηση.

Για την επίκληση οποιαδήποτε πλημμέλειας ισχύει το άρθρο 75Α ΚΕΔΕ, που προστέθηκε με την παρ.8 του άρθρου 7 του ν. 4224/2013, με ημερομηνία ισχύος από την 1.1.2014, στο οποίο ορίζεται ότι: «Παραλείψεις, ακυρότητες ή πλημμέλειες ... κατά τη διαδικασία της εκτέλεσης, δύνανται να προταθούν από τον οφειλέτη ως λόγος ακύρωσης, μόνο εάν αυτός επικαλείται και αποδεικνύει ότι εξαιτίας τους υπέστη βλάβη, η οποία δεν μπορεί να θεραπευτεί παρά μόνο με την ακύρωση». Ο πλέον συχνά προβαλλόμενος λόγος και αιτία ακύρωσης της κατάσχεσης είναι, κατά τα προεκτεθέντα, η μη περιέλευση στον οφειλέτη της ατομικής ειδοποίησης. Ουσιαστικά, ο οφειλέτης περιορίζεται να αρνηθεί το πραγματικό γεγονός της παραλαβής - εφόσον προφανώς δεν μπορεί να αποδείξει το αρνητικό γεγονός της μη περιέλευσης – και το βάρος απόδειξης της επίδοσης σ' αυτόν φέρει η φορολογική αρχή και ο ΕΦΚΑ, γεγονός ιδιαίτερα προβληματικό ενόψει του τρόπου κοινοποίησης των ατομικών ειδοποιήσεων (με το ταχυδρομείο και χωρίς αποδεικτικό των ΕΛΤΑ). Προς αποτροπή των ακυρώσεων για τον ανωτέρω τυπικό λόγο εισήχθησαν οι ρυθμίσεις περί πλασματικής κοινοποίησης από την αποστολή των συναφών ταμειακών βεβαίωσης³³. Όπως έχει κριθεί συναφώς, οι ρυθμίσεις αυτές εφαρμόζονται και άρα σιωπηρώς θεωρούνται συνταγματικώς ανεκτές, υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι αποδεικνύεται

³¹ Και η αποσβεστική προθεσμία (ΔΕΦΑΘ 3402/2019).

³² ΔΕΦΘεσ 2684/2017. Συνεπώς, σε περίπτωση που προβληθεί λόγος που αφορά την έλλειψη ευθύνης νομίμως παραιτηθέντος από τη διαχείριση ή την εκπροσώπηση ανώνυμης εταιρείας για τα χρέη της εταιρείας από φόρους που γεννήθηκαν μετά την παραίτησή του, ανεξαρτήτως εάν η παραίτηση έλαβε την προβλεπόμενη στον ν. 2190/1920 δημοσιότητα ή εάν μετά την παραίτηση έχει ορισθεί ή όχι νέα διοίκηση της εταιρείας, δύναται να ανασταλεί η έκδοση απόφασης, καθώς το ζήτημα παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας με την απόφαση 1213/2019 του Στ Τμήματος.

³³ Άρθρο 5 ΚΦΔιαδ και άρθρο 33 του ν. 4321/2015 (για ΚΕΑΟ).

εγγράφως η αποστολή του εγγράφου (δηλαδή η παράδοση στο ταχυδρομικό γραφείο και η απόδοση αριθμού συστημένου) και σε περίπτωση μεν επίδοσης, το σχετικό αποδεικτικό των ΕΛΤΑ, σε περίπτωση δ' επιστροφής ως μη επιδοθέντος, η ημερομηνία της απόπειρας κοινοποίησης και ο λόγος για τον οποίο δεν επιδόθηκε³⁴.

Απαραδέκτως προσβάλλεται ο πίνακας χρεών (άρθρο 39 ΚΕΔΕ), που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της προσβαλλόμενης έκθεσης και δεν προσβάλλεται αυτοτελώς, αλλά οι λόγοι που αφορούν στη νομιμότητά του παραδεκτώς προβάλλονται με την ανακοπή κατά της περιέχουσας αυτόν έκθεσης αναγκαστικής κατάσχεσης³⁵. Δεν απαιτείται να αναγράφονται και τα πλήρη στοιχεία των καταλογιστικών πράξεων, βάσει των οποίων χωρεί η βεβαίωση των οφειλομένων ποσών, αφού πρέπει να κοινοποιηθούν στον οφειλέτη, οπότε λαμβάνει πλήρη γνώση του περιεχομένου τους προ της έναρξης της αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος του. Αρκεί να περιλαμβάνονται τα ουσιώδη στοιχεία τους, δηλαδή τα ποσά, τα είδη και οι αιτίες οφειλής του χρέους (ΣτΕ 4218/2009 σκ. 6, ΔΕφΘεσ 19/2016 κ.α.). Κατόπιν των ανωτέρω, όταν δεν ενσωματώνεται στην προσβληθείσα με την ανακοπή έκθεση κατάσχεσης πράξη καθορισμού χρεών ή η τελευταία δεν αναφέρει τα ως άνω στοιχεία, η έκθεση κατάσχεσης πρέπει να ακυρώνεται γιατί, εξαιτίας της παράλειψης, απειλείται βλάβη του οφειλέτη, συνιστάμενη στην απώλεια της ιδιοκτησίας του, ύστερα από την κατάσχεση και τον πλειστηριασμό που θα ακολουθήσει, εξαιτίας της αδυναμίας δικαστικής υπεράσπισής του, αφού ο ίδιος και το δικαστήριο αδυνατούν να ελέγξουν τη νομιμότητα του χρέους. Η βλάβη αυτή μπορεί να αποτραπεί μόνο με την κήρυξη της ακυρότητας της έκθεσης αναγκαστικής κατάσχεσης (ΔΕφΑθ 5377/2014, 2436/2000).

Περαιτέρω, με το άρθρο 3 παρ. 7 του ν. 4038/2012 προστέθηκε στο άρθρο 9 ΚΕΔΕ το εξής εδάφιο: «Πράξη εκτελέσεως, που επισπεύδεται για περισσότερα από ένα χρέη, δεν κηρύσσεται άκυρη στο σύνολο της, εφόσον έστω και ένα από τα χρέη αυτά οφείλεται νομίμως. Το αυτό ισχύει και στην περίπτωση που κρίθηκε ότι το χρέος ή τα χρέη οφείλονται νομίμως, αλλά για ποσό μικρότερο από εκείνο για το οποίο επισπεύδεται η εκτέλεση». Κατά την αιτιολογική έκθεση του νόμου, η ανωτέρω ρύθμιση αποβλέπει στην αποτροπή της ακύρωσης των πράξεων διοικητικής εκτέλεσης όταν ένα ή περισσότερα από τα χρέη κριθούν μη οφειλόμενα, ενόψει της μεταβολής της νομολογίας για το συγκεκριμένο θέμα. Έτσι, σε περίπτωση προβολής με την ανακοπή λόγου περιορισμού της οφειλής, το γεγονός αυτό δεν οδηγεί σε ολική ακύρωση της αναγκαστικής κατάσχεσης, όπως θα συνέβαινε στην περίπτωση της πλήρους απόσβεσης του χρέους, αλλά σε μεταρρύθμιση, η οποία ισχύει πλέον για το υπολειπόμενο ποσό του (ΔΕφΑθ 1243/2019, ΔΕφΠειρ 1812/2019, 363/2018, ΔΕφΘεσ 231/2017). Τούτο βέβαια, κατά την γνώμη μας, υπό την προϋπόθεση της στάθμισης του ποσού που εκάστοτε κρίνεται ότι μη νομίμως συμπεριλήφθηκε

---

³⁴ ΔΕφΘεσ 490/2019, ΔΕφΑ 1259/2019, ΔΕφΠειρ 1440/2019, ΔΕφΤριτ 369/2018, και ΔΕφΠειρ 1023/2018, κατά την οποία από την μηχανογραφική «Κατάσταση παράδοσης απλής ή με απόδειξη αλληλογραφίας στο Γραφείο ΕΛΤΑ» από το Βιβλίο Πρωτοκόλλου και με τη σφραγίδα της Δ.Ο.Υ., που δεν φέρει ονοματεπώνυμο και υπογραφή συντάκτη, αποδεικνύεται, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, η αποστολή της ατομικής ειδοποίησης (ήτοι η παράδοση στα ΕΛ.ΤΑ. και η απόδοση αριθμού συστημένου) και έχει εφαρμογή το τεκμήριο νόμιμης κοινοποίησης.

³⁵ ΔΠΚοζ 306/2019, πρβλ. ΣτΕ 4218/2009.

στην οφειλή, εξαιτίας της οποίας έλαβε χώρα η κατάσχεση, σε σχέση με το συνολικό εναπομείναν ποσό και την αξία του ακινήτου, ώστε να μην προκύπτει παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας. Ζήτημα που έχει ανακύψει σε ανακοπή κατά ταμειακής βεβαίωσης, αλλά θα μπορούσε να ανακύψει και στην ανακοπή κατά της κατάσχεσης, είναι τι συμβαίνει όταν κρίνεται ότι δεν υφίσταται οφειλή ως προς συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (κατά το οποίο ο συνευθυνόμενος δεν είχε ευθύνη για τις οφειλές του νομικού προσώπου), οπότε ενδέχεται να δημιουργηθεί ζήτημα ισχύος του νομίμου τίτλου της εκτέλεσης, ο οποίος πρέπει να αφορά απαίτηση βεβαία και εκκαθαρισμένη, δηλαδή να περιέχει προσδιορισμό από την αρμόδια αρχή του εισπρακτέου κάθε φορά ποσού, που πρέπει να προκύπτει από το νόμιμο τίτλο που θα εκδοθεί, και όχι το Δικαστήριο το οποίο στην περίπτωση αυτή θα υποκαθιστούσε την Διοίκηση³⁶.

Εξάλλου, η ρύθμιση των ταμειακώς βεβαιωθέντων οφειλών και η μερική εξόφληση αυτών, προκειμένου να λάβει ο ανακόπτων βεβαίωση ασφαλιστικής ενημερότητας δεν συνιστά αποδοχή, και μάλιστα ρητή και ανεπιφύλακτη, των πράξεων ταμειακών βεβαιώσεων ή της πράξης κατάσχεσης ούτε αποστερεί από τον ανακόπτοντα το έννομο συμφέρον του για την ακύρωση αυτών³⁷.

Τέλος, στο άρθρο 9 ΚΕΔΕ (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 15 παρ. 1 του ν. 3888/2010 και συμπληρώθηκε με το άρθρο 3 παρ. 7 του ν. 4038/2012) ορίζεται ότι: «Η χρήση των αναγκαστικών μέτρων (εκτέλεσης) εναπόκειται στην κρίση του Προϊσταμένου της ΔΟΥ ή του Τελωνείου που είναι βεβαιωμένο το έσοδο, ο οποίος μπορεί να τα λάβει σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, είτε αθροιστικά είτε καθένα χωριστά κατά την ελεύθερη κρίση του». Συνεπώς, η κρίση του Διευθυντή του Δημοσίου Ταμείου για τη λήψη των μέτρων διοικητικής εκτέλεσης που προβλέπονται από τις διατάξεις αυτές είναι μεν ελεύθερη, όμως δεν πρέπει να παραβιάζει την αρχή της χρηστής διοίκησης, κατά την οποία η Διοίκηση οφείλει να απέχει από τη λήψη μέτρων αναγκαστικής είσπραξης τα οποία δεν είναι αναγκαία ούτε κατάλληλα για την επίτευξη του σκοπού της είσπραξης των εσόδων, ενόψει των συγκεκριμένων περιστάσεων (ΣΤΕ 359/2018, 848-850/2012 ΔΕΦΠειρ 224/2019, 1607/2018, ΔΕΦΑΘ 4593/2018, ΔΕΦΤριπ 343/2018 κ.α.)

2. ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΣ

Α. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ (άρθρο 19 ΚΕΔΕ για κινητά και 41 για ακίνητα)³⁸

---

³⁶ ΔΕΦΑΘ 3209/2018.

³⁷ ΔΠΑΘ 14441/2018, ΔΠΚαβ 201/2015, βλ. και ΔΠειρ 4431, 3693/2019, όπου προβλήθηκε σχετικός λόγος και απορρίφθηκε σιωπηρώς. Επίσης ΔΠΘεσ 7406/2019, κατά την οποία με την υπογραφή της πράξης υπαγωγής σε ρύθμιση, το ομόρρυθμο μέλος κατ' ουσίαν συνομολογεί ότι γνωρίζει και αποδέχεται τα δύο κρίσιμα στοιχεία: το ύψος του αρχικού χρέους της εταιρείας και την ιδιότητα του ως συνευθυνόμενου κατά τον κρίσιμο χρόνο.

³⁸ Βλ. Ε. Πασαμιχάλη/Θ.-Μ. Γιαννακοπούλου, Παρουσίαση αλλαγών που επήλθαν δυνάμει των άρθρων 404-405 του ν. 4512/2018, Διοικητική Δίκη 2018, σελ. 360 επ.

Σύνταξη προγράμματος πλειστηριασμού εντός 15 ημερών από την κατάσχεση για κινητά και μετά την παρέλευση 40 ημερών και 4 μηνών το αργότερο για ακίνητα από το Διευθυντή της ΔΟΥ³⁹ και ορισμός ημερομηνίας εντός 5 μηνών το αργότερο από την έκδοση του προγράμματος, χωρίς η πάροδος των προθεσμιών να συνεπάγεται ακυρότητα. Ελάχιστο περιεχόμενο του προγράμματος πλειστηριασμού (άρθρο 20 παρ. 1 για κινητά και 41 παρ. 4 για ακίνητα). Κοινοποίηση στον οφειλέτη τουλάχιστον 40 ημέρες πριν τον πλειστηριασμό (άρθρο 20 για κινητά και 41 παρ. 5 για ακίνητα) και δημοσίευση της περίληψης σε ειδική ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του ΕΦΚΑ (άρθρο 404 παρ. 2 και 7β αντίστοιχα του ν. 4512/2018).

Το πρόγραμμα πλειστηριασμού, το οποίο έπεται της έκθεσης αναγκαστικής κατάσχεσης, έχει παρακολουθηματικό χαρακτήρα, ο δε Διευθυντής του Δημοσίου Ταμείου (και ήδη Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ.) δύναται να προσθέσει στο πρόγραμμα αυτό και χρέη του οφειλέτη, που βεβαιώθηκαν μετά την κατάσχεση, τα οποία, του νόμου μη διακρίνοντας, μπορεί να είναι και άσχετα με την αρχική οφειλή. Τα ανωτέρω όμως, υπό την προϋπόθεση ότι το πρόγραμμα πλειστηριασμού συντάσσεται για την ικανοποίηση της κύριας οφειλής για την οποία προηγήθηκε η κατάσχεση και συντάχθηκε η σχετική έκθεση και ότι τα προστιθέμενα χρέη στηρίζονται σε νόμιμο τίτλο (ΣτΕ 4332/2000), περιγράφονται δε αναλυτικά στον οικείο πίνακα χρεών που κοινοποιείται στον οφειλέτη μαζί με το πρόγραμμα πλειστηριασμού. Δεν είναι νόμιμη η προσθήκη στον πίνακα χρεών του προγράμματος πλειστηριασμού που εκδόθηκε σε βάρος συνευθυνόμενου οφειλών ανώνυμης εταιρίας για τις οποίες δεν προκύπτει, ούτε το επισπεύδον επικαλείται, ότι κοινοποιήθηκε ατομική ειδοποίηση⁴⁰.

Αποκλειστική διενέργεια των πλειστηριασμών με ηλεκτρονικά μέσα από 1.5.2018 μετά την αντικατάσταση της παραγράφου 3 του άρθρου 43 του ΚΕΔΕ στο οποίο παραπέμπει και η παρ. 5 του άρθρου 19 ΚΕΔΕ για τα κινητά, κατά τα πρότυπα της κοινής αναγκαστικής εκτέλεσης, κατά τις νέες διατάξεις των άρθρων 959 και 998 καθώς και των άρθρων 1001 επ. ΚΠολΔ, όπως ισχύουν⁴¹, ανεξάρτητα από το χρόνο επιβολής της κατάσχεσης ή έκδοσης του προγράμματος

---

³⁹ Ήδη προβλέπεται η δυνατότητα ανάθεσης σε δικαστικό επιμελητή για τις κατασχέσεις των ακινήτων (άρθρο 41 παρ. 1 εδ. τελευταίο ΚΕΔΕ, που προστέθηκε με το άρθρο 404 παρ. 7 α του ν. 4512/2018). Βλ. ΣτΕ 389/2016, κατά την οποία, ενόψει του ότι οι διατάξεις της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης, λόγω του πολύπλοκου και τεχνικού χαρακτήρα τους και της τυπικότητας που τις διέπει πρέπει να ερμηνεύονται στενά, δεν είναι δυνατή η, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 19, σύνταξη του προγράμματος πλειστηριασμού κατασχεθέντων ακινήτων από άλλο, εκτός του Διευθυντή της οικείας Δ.Ο.Υ, όργανο ή η ανάθεση της σύνταξής του σε δικαστικό επιμελητή, ούτε η μέσω του άρθρου 89 του ΚΕΔΕ αναγωγή στις διατάξεις του άρθρου 999 ΚΠολ. Δικ. και η υποκατάσταση του προγράμματος πλειστηριασμού από περίληψη της έκθεσης κατάσχεσης, ακόμη κι αν αυτή θα είχε το περιεχόμενο του προγράμματος.

⁴⁰ ΔΕΦΑΘ 1243/2019.

⁴¹ Βλ. και υπ' αριθ. 41756 οικ./26.5.2017 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ Β 1884/30.5.2017) και ΠΟΛ.1011/2018 (ΦΕΚ Β 63/18.1.2018), με την οποία καθορίστηκε ο τρόπος προσδιορισμού της εμπορικής αξίας των ακινήτων που κατάσχονται ή εκπλειστηριάζονται κατά τον ΚΕΔΕ, το αρμόδιο όργανο προσδιορισμού της αξίας αυτής (πιστοποιημένος εκτιμητής), η αμοιβή και ο τρόπος πληρωμής αυτού. Δεν εφαρμόζονται συνεπώς πλέον οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 6 του άρθρου 39 του ΚΕΔΕ.

πλειστηριασμού⁴². Επαναπροσδιορισμός της τιμής πρώτης προσφοράς σε προγράμματα πλειστηριασμών ακινήτων που εκδίδονται μετά την 17.1.2018 και καθορισμός αυτής βάσει της εμπορικής αξίας τους. Διενέργεια διαδικασίας από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού (συμβολαιογράφος της περιφέρειας που βρίσκεται το ακίνητο), ο οποίος ελέγχει εάν λαμβάνουν μέρος υποψήφιοι πλειοδότες που έχουν προηγουμένως πιστοποιηθεί στα ηλεκτρονικά συστήματα των πλειστηριασμών, έχουν προβεί στην απαιτούμενη δήλωση συμμετοχής σε συγκεκριμένο πλειστηριασμό σύμφωνα με τους όρους αυτού και σε έχουν καταβάλει την εγγύηση της παραγράφου 1 του άρθρου 965 ΚΠολΔ και έχουν υποβάλει ηλεκτρονικά το πληρεξούσιο της παραγράφου 2 του άρθρου 1003 πέντε⁴³ ημέρες (όχι εργάσιμες) πριν την ορισθείσα ημέρα του πλειστηριασμού, υποβάλλει την προτεραιία του πλειστηριασμού στα ηλεκτρονικά συστήματα κατάλογο των υποψήφιων πλειοδοτών που δικαιούνται να λάβουν μέρος και μετά τη λήξη της διαδικασίας υποβολής των πλειοδοτικών προσφορών, ανακοινώνει το αποτέλεσμα του πλειστηριασμού μέσω των ηλεκτρονικών συστημάτων και συντάσσει την έκθεση κατακύρωσης (παρ. 2 του άρθρου 965 του ΚΠολΔ). Ο διενεργούμενος πλειστηριασμός γίνεται αδαπάνως για το Δημόσιο, υπό την έννοια της απαλλαγής του Δημοσίου από την υποχρέωση καταβολής των τελών χρήσης του ηλεκτρονικού συστήματος (βλ. σχετικά την παράγραφο 3 του άρθρου 43 ΚΕΔΕ). Σε περίπτωση έλλειψης πλειοδοτών, κατακύρωση στο δημόσιο στην τιμή της πρώτης προσφοράς (άρθρα 24 και 44 ΚΕΔΕ) με δυνατότητα του Υπουργού Οικονομικών προς έγκριση της κατακύρωσης. Σύνταξη κατακυρωτικής έκθεσης υπό την εξουσιαστική αίρεση της μη καταβολής των χρεών από τον οφειλέτη εντός 30 ημερών από τον πλειστηριασμό (άρθρο 47 παρ. 1 του ΚΕΔΕ). Αποστολή των εγγράφων στον επισπεύδοντα Προϊστάμενο της ΔΟΥ και καταβολή του εκπλειστηριάσματος (άρθρα 27, 45 παρ. 1 και 47 παρ. 2 ΚΕΔΕ), άλλως αναπλειστηριασμός ή επιδίωξη καταβολής του ποσού από τον υπερθεματιστή ως οφειλέτη του Δημοσίου. Ορισμός ειδικής προθεσμίας απόδοσης του εκπλειστηριάσματος, κατά παρέκκλιση των όσων ορίζονται στην παράγραφο 13 του άρθρου 959 του ΚΠολΔ το αργότερο την πέμπτη εργάσιμη ημέρα από την κατάθεσή του από τον υπερθεματιστή κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στα άρθρα 44 και επ. του ΚΕΔΕ.

Ο ισχύων τρόπος άσκησης αναγγελίας των απαιτήσεων του Δημοσίου δεν μεταβάλλεται και σε κάθε περίπτωση δεν διενεργείται με ηλεκτρονικά μέσα (ανεξαρτήτως του τρόπου διενέργειας του πλειστηριασμού). Προθεσμία προς αναγγελία του Δημοσίου με επίδοση των εγγράφων που αποδεικνύουν την απαίτηση 15 ημερών⁴⁴ μετά την ημέρα πραγματικής διενέργειας του πλειστηριασμού, ανεξαρτήτως της αρχικώς ορισθείσας ημερομηνίας, στην οποία πρέπει να γίνεται μνεία των προνομίων εξασφάλισης των απαιτήσεων του δημοσίου.

---

⁴² Σε διαδικασίες εκτέλεσης που έχουν αρχίσει πριν από την 1.1.2016 ή την 19.8.2015, αντίστοιχα, εφαρμόζεται το άρθρο 61 του ΚΕΔΕ, όπως ίσχυε πριν από την αντικατάστασή του με τον ν. 4512/2018, σύμφωνα με τη μεταβατική διάταξη της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 405. του ν. 4512/2018

⁴³ Αντί των δύο ημερών που ίσχυαν πριν.

⁴⁴ Βλ. την παράγραφο 1 του άρθρου 972 ΚΠολΔ, όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις της παραγράφου 12 του άρθρου 207 του ν. 4512/2018. Το διάστημα 1 έως 31 Αυγούστου δεν υπολογίζεται (άρθρο 940Α και παράγραφο 2 άρθρου 147 ΚΠολΔ).

Προσαρμογή των διατάξεων του ΚΕΔΕ, όσον αφορά στην κατάταξη απαιτήσεων του Δημοσίου με τις μέχρι τούδε τροποποιήσεις στον ΚΠολΔ και Πτωχευτικό Κώδικα (ν. 3588/2007) με κυριότερες μεταβολές: i) την θέσπιση υπερπρονομίου για τους μη καταβληθέντες μισθούς έως 6 μηνών, προερχόμενους από παροχή εξαρτημένης εργασίας, οι οποίοι προέκυψαν πριν από την ημερομηνία ορισμού του πρώτου πλειστηριασμού και μέχρι ορισμένου ύψους, προνομιακά πριν από κάθε απαίτηση και αμέσως μετά την αφαίρεση των εξόδων υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 977Α παρ. 1 ΚΠολΔ, ii) την ικανοποίηση του Δημοσίου στην τρίτη τάξη των προνομίων του άρθρου 975 ΚΠολΔ μόνο για ΦΠΑ, παρακρατούμενους ή επιρριπτόμενους φόρους και στην τέταρτη τάξη των προνομίων του άρθρου αυτού για κάθε άλλη απαίτησή του⁴⁵, στην οποία υπάγονται και οι απαιτήσεις των φορέων κοινωνικής ασφάλισης (περίπτωση 3). Οι λοιπές απαιτήσεις του Δημοσίου (και των ΟΤΑ) από κάθε αιτία κατατάσσονται στην πέμπτη τάξη των προνομίων του άρθρου αυτού, όπως ίσχυε, iii) την αντιμετώπιση στην κατάταξη του Δημοσίου με ενιαίο τρόπο των ληξιπρόθεσμων και των μη ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων αυτού, οι οποίες, πλέον, κατά πλάσμα δικαίου, θεωρούνται «ληξιπρόθεσμες» (νέα διάταξη του άρθρου 61 του ΚΕΔΕ παρ. 3 και iv) την υπό προϋποθέσεις αλλαγή της ικανοποίησης εφόσον συμπέσουν ειδικοί προνομιούχοι δανειστές με απλούς προνομιούχους, με την εξ ολοκλήρου προνομιακή κατάταξη των ενεχυρούχων και ενυπόθηκων δανειστών και όχι στα 2/3 του εκπλειστηριάσματος, όπως ίσχυε. Ειδικότερα, με το νέο άρθρο 977Α ΚΠολΔ με τίτλο «Σειρά κατάταξης υπερπρονομιούχων, προνομιούχων και μη», που προστέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 176 του ν. 4512/2018, σε συνδυασμό με το νέο άρθρο 1007 ΚΠολΔ, που αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του ίδιου ως άνω άρθρου, θεσπίζονται ειδικοί κανόνες κατάταξης απαιτήσεων στη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης, οι οποίοι εφαρμόζονται, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του 977Α ΚΠολΔ, «αν μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου γεννηθούν εξ ολοκλήρου απαιτήσεις και συσταθεί για την εξασφάλισή τους ενέχυρο (ή υποθήκη, βάσει του άρθρου 1007 ΚΠολΔ) επί μη βεβαρημένου κατά την ανωτέρω ημερομηνία πράγματος». Εφόσον συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις, η ικανοποίηση των απαιτήσεων που είναι εξασφαλισμένες με ενέχυρο και υποθήκη επί του εκπλειστηριασθέντος διενεργείται σύμφωνα με ορισμένη απόλυτη σειρά προτεραιότητας και προηγείται εξ ολοκλήρου στην κατάταξη, (χωρίς να λαμβάνει χώρα διαίρεση του πλειστηριάσματος σε ποσοστά), και μόνο αν υπάρξει υπόλοιπο ακολουθούν οι απαιτήσεις του άρθρου 975 και οι απαιτήσεις του άρθρου 976 αριθ. 3, στην συνέχεια δε, αν υπάρξει υπόλοιπο, ακολουθούν οι μη προνομιούχες απαιτήσεις. Κατά του πίνακα κατάταξης δύναται να ασκηθεί ανακοπή (άρθρο 58 ΚΕΔΕ) εντός τριάντα ημερών (217 παρ. 1 β ΚΔΔικ) από όποιον έχει έννομο συμφέρον κατά του επισπεύδοντος Δημοσίου ή ΕΦΚΑ (καθ' ου ή αναγγελθείς δανειστής) και για τη δικαιοδοσία εφαρμόζεται η αρχή της υποκείμενης σχέσης⁴⁶. Τέλος, στις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 954 ΚΠολΔ καθώς και του άρθρου 966 του ΚΠολΔ προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η δυνατότητα άσκησης ανακοπής για μείωση της τιμής πρώτης προσφοράς, κατόπιν διενέργειας δύο άγονων πλειστηριασμών.

---

⁴⁵ Αντί της δεύτερης τάξης που κατετάσσετο για ΦΠΑ και πριν από την ικανοποίηση των απαιτήσεων του άρθρου 976 ΚΠολΔ (ειδικά προνόμια) και αντί της πέμπτης τάξης στην οποία κατετάσσετο για τις λοιπές απαιτήσεις του.

⁴⁶ Πανταζής, ο.π., σελ. 181 επ.

Ο ΚΕΔΕ διατηρεί την αυτοτέλειά του έναντι του ΚΠολΔικ κατά βάση στα εξής: αν δεν εμφανισθούν πλειοδότες το πλειστηριαζόμενο ακίνητο κατακυρούται στο Δημόσιο (άρθρο 44 παρ. 1 ΚΕΔΕ), η κατακύρωση των πλειστηριασθέντων ακινήτων τελεί υπό την εξουσιαστική αίρεση ότι ο οφειλέτης δεν ήθελε καταβάλλει εντός 30 ημερών από τον πλειστηριασμό (άρθρο 47 παρ. 1 του ΚΕΔΕ), ενώ το άρθ. 1019 ΚΠολΔ «περί ανατροπής της κατάσχεσης» δεν εφαρμόζεται επί ΚΕΔΕ.

B. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Αρμόδιο όργανο για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων και λήψη των αναγκαστικών μέτρων του ΚΕΔΕ είναι η Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία στην οποία έχουν βεβαιωθεί ταμειακώς τα χρέη, ο Προϊστάμενος της οποίας δίδει την παραγγελία κατάσχεσης των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη και εκδίδει το σχετικό πρόγραμμα πλειστηριασμού, ενώ σε περίπτωση μεταφοράς των χρεών του οφειλέτου σε άλλο Δημόσιο Ταμείο η διαδικασία συνεχίζεται από τον Διευθυντή της Δ.Ο.Υ. στην οποία μεταφέρθηκαν τα χρέη (ΣτΕ 351/2018).

Οι κυριότεροι λόγοι ανακοπής που προβάλλονται κατά του προγράμματος πλειστηριασμού αφορούν την ανώτερη από την εκτιμηθείσα αξία του ακινήτου, για την οποία πρέπει να προσκομίζονται σχετικά αποδεικτικά στοιχεία, και την παράλειψη κοινοποίησης – και συνακόλουθα έλλειψη γνώσης – των ατομικών ειδοποιήσεων. Στο στάδιο αυτό δύναται να συναχθεί γνώση είτε από την άσκηση προσφυγής (ενδικοφανούς ή δικαστικής) κατά των καταλογιστικών πράξεων είτε από την αποδεδειγμένη κοινοποίηση της έκθεσης κατάσχεσης είτε, τέλος, από την κατάσταση χρεών, στην οποία αναγράφονται και όλα τα ληφθέντα κατά του οφειλέτη μέτρα είσπραξης των οφειλών του, σε συνδυασμό με το εύλογο ενδιαφέρον που υφίσταται στις περιπτώσεις αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος ακίνητης περιουσίας (ΔΕΦΑΘ 672/2019 σκ. 8)⁴⁷. Προβάλλεται επίσης τυχόν παραγραφή των απαιτήσεων, για την ικανοποίηση των οποίων επισπεύδεται ο πλειστηριασμός⁴⁸.

Επίσης, προβάλλεται παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, ιδίως όταν πρόκειται για κατάσχεση πρώτης κατοικίας. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, μόνη η επίκληση του λόγου αυτού δεν αρκεί προκειμένου να γίνει η ανακοπή, αλλά μόνο συνδυαζόμενη με άλλα στοιχεία, όπως η ύπαρξη και άλλης ακίνητης ή κινητής περιουσίας, από την οποία να δύναται να ικανοποιηθεί η απαίτηση, εφόσον δεν προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας, ούτε το ίδιο το επισπεύδον επικαλείται εάν για την ικανοποίηση της οφειλής εξάντλησε οποιοδήποτε άλλο ηπιότερο και πρόσφορο μέτρο (π.χ. ρύθμιση με τμηματική καταβολή της οφειλής, κατάσχεση λογαριασμών πιστωτικών ιδρυμάτων, κατάσχεση κινητών ή ακινήτων ανάλογης με την οφειλή αξίας), ούτως ώστε να καθίσταται αναγκαίος ο πλειστηριασμός του ένδικου ακινήτου⁴⁹. Ειδικότερα, έχει κριθεί ότι κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 2 παρ. 1 και 21 παρ. 4 του Συντάγματος, δεν συνάγεται η φορολογική Διοίκηση υποχρεούται να εξαιρεί την πρώτη κατοικία του οφειλέτη από τη λήψη αναγκαστικών μέτρων προκειμένου να ικανοποιηθούν οι

⁴⁷ ΔΠΑΘ 9889/2019, 5104/2019 κ.α.

⁴⁸ ΔΠΘεσ 8141/2019, ΔΠΑΘ 4857/2019 κ.α.

⁴⁹ ΔΕΦΠειρ 208/2019, ΔΕΦΠατρ 693/2017, ΔΕΦΑΘ 3025/2013, 105/2012, ΔΠΑΘ 8436/2019.

απαιτήσεις του Δημοσίου κατ' αυτού και μάλιστα όταν πρόκειται για οφειλές που εδράζονται στη μη εκπλήρωση των φορολογικών του υποχρεώσεων, καθώς οι διατάξεις αυτές δεν εγκαθιδρύουν συνταγματικό δικαίωμα στην επαρκή στέγαση στο πλαίσιο του σεβασμού και της προστασίας της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, αλλά έχουν κατευθυντήριο χαρακτήρα εξουσιοδοτώντας τον κοινό νομοθέτη να προσδιορίσει ο ίδιος κατά την εκτίμησή του το είδος και την έκταση της ειδικής φροντίδας του κράτους για την απόκτηση κατοικίας από αυτούς που την στερούνται ή που στεγάζονται ανεπαρκώς. Επίσης, οι διατάξεις του άρθρου 16 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 1426/1984 Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη, στις οποίες προβλέπεται το δικαίωμα της οικογένειας για κοινωνική, νομική και οικονομική προστασία, δεν ορίζουν συγκεκριμένα το περιεχόμενο και την έκταση των μέτρων προστασίας της οικογένειας, αλλά περιέχουν υποδείξεις προς τα συμβαλλόμενα Κράτη, προκειμένου να προσδιορίσουν τα μέτρα αυτά κατά την εκτίμησή τους, λαμβανομένων υπόψη των εθνικών τους συνθηκών και πάντοτε στο μέτρο των δυνατοτήτων τους (πρβλ. ΣτΕ 2307/2014 Ολομ., 1087/2017). Τέλος, οι διατάξεις του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος μετά την έναρξη της ισχύος της κυρωθείσας με τον ν. 3671/2008 Συνθήκης της Λισσαβώνας, έχει το ίδιο νομικό κύρος με τις Συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεσμεύουν μεν τα κράτη – μέλη, μόνον, όμως όταν ενεργούν εντός του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρωτογενούς ή παραγώγου (πρβλ. ΣτΕ 1285/2012 Ολομ., 928/2016, 238/2015 Ολ.). Συνεπώς η έκδοση προγράμματος πλειστηριασμού πρώτης κατοικίας δεν παραβιάζει τις ως άνω διατάξεις⁵⁰.

Αντιθέτως, γίνεται εν γένει δεκτός λόγος παραβίασης της αρχής της αναλογικότητας λόγω της έλλειψης αναλογίας μεταξύ του ποσού της οφειλής και της αξίας του ακινήτου (πολλαπλάσια αξία σε σχέση με μικρό ποσό οφειλής). Ως προς το παραδεκτό της προβολής του σχετικού λόγου, τέλος, κρίθηκε όλως προσφάτως ότι ο έλεγχος της παραβίασης της αρχής αυτής εξετάζεται από το διοικητικό πρωτοδικείο κατόπιν προβολής του σχετικού ισχυρισμού (μόνο) κατά το στάδιο του ελέγχου της νομιμότητας της έκθεσης αναγκαστικής κατάσχεσης ακινήτου και όχι κατά το αμέσως επόμενο στάδιο του ελέγχου της νομιμότητας του προγράμματος αναγκαστικού πλειστηριασμού, η έκδοση του οποίου συνιστά παρεπόμενη και εν πολλοίς δεσμευτική ενέργεια της φορολογικής Διοίκησης προς ικανοποίηση των απαιτήσεων του Δημοσίου (ενόψει του συστήματος κατά στάδια προσβολής των πράξεων της εκτελεστικής διαδικασίας). Η δυνατότητα αυτή υπάρχει μόνο στην περίπτωση κατά την οποία έχουν αποδεδειγμένα διαφοροποιηθεί ουσιωδώς οι συγκεκριμένες περιστάσεις ως προς την ια καταλληλότητα και αναγκαιότητα της διενέργειας του πλειστηριασμού για την είσπραξη των οφειλών κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ των δύο αυτών πράξεων της διαδικασίας εκτέλεσης, ήτοι της κατάσχεσης και του πλειστηριασμού⁵¹.

---

⁵⁰ ΔΕΦΠειρ 224/2019, ΔΕΦΑΘ 1411/2019 κ.α.

⁵¹ ΔΕΦΑΘ 1411/2019. Παρόμοια η κρίση της ΔΕΦΘεσ 2684/2017, κατά την οποία απαραδέκτως προβάλλεται ο σχετικός ισχυρισμός κατ' άρθρο 224 παρ. 3, εφόσον προβλήθηκε και απορρίφθηκε στη δίκη της ανακοπής κατά της κατάσχεσης.

Τέλος, σε περίπτωση αποδοχής της ανακοπής με αίτημα την τροποποίηση του προγράμματος πλειστηριασμού ως προς την αξία του ακινήτου, το Δικαστήριο προβαίνει το ίδιο στον σχετικό προσδιορισμό⁵², λαμβάνοντας υπόψη του τα προσκομιζόμενα στοιχεία⁵³.

---

⁵² ΔΕΦΑΘ 3385/2018, ΔΠΘεσ 7541/2019, ΔΠΠειρ 5155/2019 κ.α.

⁵³ Όπως επί παραδείγματι το είδος του εκπλειστηριαζόμενου δικαιώματος, καθώς ποσοστό εξ αδιαρέτου της κυριότητας συνιστά παράγοντα που επιδρά μειωτικά στην αξία του, καθότι κατά κοινή πείρα αποθαρρύνει τον κύκλο των ενδιαφερομένων για πλειοδοσία (ΔΕΦΘεσ 2958/2015, ΔΠΑΘ 8411/2019 κ.α.)